

JAN VAN TROYEN
(OMSTREEKS 1535—23 NOVEMBER 1570)
DOOR F. VOGELS

EEN der meest bekende, ik kan wel zeggen meest populaire Watergeuzen is Jan van Troyen. Hij werd te Rotterdam geboren omstreeks 1535, zijn vader heette Jan Jansz.; deze was schuitvoerder van beroep en was tijdens de troebelen in Rotterdam blijven wonen¹⁾. Zijn moeder, Martina Heyndrixsdr., was in 1559 overleden.

In Rotterdam bezat hij een huis en erf, genaamd „het Nolshoofd”, dat hij bewoonde; het stond zuidzijde Hoogstraat, prot. nr. 526; verder had hij geen vaste goederen.

Jan van Troyen staat bekend als een woeste, maar ervaren schipper. In April 1566 zeilde hij, met veel andere schepen, met een lading zout uit Frankrijk naar Oostland, dat zijn de Hanzesteden aan de Oostzee gelegen. In de Sont werden zij zes of acht weken opgehouden en door de Deensche regering lastig gevallen; ze konden ten slotte verder varen naar Dantzig, Riga of Koningsbergen, echter niet naar Zweden. Op 29 Juni 1566 kwamen ze met Deensche convooischepen bij Falsterbö aan, en hier ging de vloot voor anker. Den volgenden dag voeren de Hollanders, zonder gehinderd te worden, verder, maar bij Falsterbö werden ze door Zweedsche oorlogsschepen aangehouden. De schippers vroegen toen aan de landvoogdes Margaretha om een gezant te zenden en te zorgen, dat ze uit Zweden wegkwamen. Later schijnen de Hollanders inderdaad vrij gelaten te zijn, op 8 Oct. 1566 verzochten Jan van Troyen c.s. aan de Staten van Holland om deze zaken te regelen.

Bij het begin der beroerten verliet Jan van Troyen met zijn vrouw en kind Rotterdam en nam al zijn roerende goederen mee. Zijn huis in Rotterdam bleef leeg staan en werd later door schamele lieden bewoond; de waarde ervan werd

1) In het kohier van 1553 (Rott. Historiebl. II 293) komt voor: Jan Jansz. scipper, pauper, in den Rijstuin. In het renteboek fol 16vo en 73 komt voor op 23 Aug. 1547: Adriaen Jans van Troyen, wonende in het westvierendeel aan de zuidzijde van de Hoogstraat.

niet beter, toen overstromingen het pand teisterden. Waarom hij het land verliet is niet bekend, hij werd niet verbannen en voor zoover bekend had hij zich nooit gemengd in de godsdienstige of staatkundige bewegingen der laatste jaren.

Jan van Troyen bleef zijn bedrijf van schipper aanhouden. In den zomer van 1569 lag hij met zijn schip in de haven van Bordeaux, toen hij daar werd gegrepen; men noemde hem een papist. Hij ging met eenige van de Fransche wijnkoopers naar de koningin van Navarre, die hem een vrijbrief gaf. Toen hij dit bewijs toonde aan degenen, die zijn schip vasthielden, ontsloegen ze dit uit het arrest. Nauwelijks was hij in zee gekomen, of hij werd weer door eenige Engelsche schepen genomen. Vergeefs toonde hij zijn vrijbrief; de Engelschen namen hem dien af en voeren met hem naar Engeland. Daar aangekomen gaven ze Van Troyen zijn brief terug en lieten hem vrij. Hij huurde een loods van een der oorlogsschepen, die hem met zijn schip naar Engeland begeleid hadden, tot Londen. Hier verkochten de Fransche kooplieden hun lading wijn en voor het vervoer ontving Van Troyen 850 gulden.

Omstreeks St. Jacobsdag, 25 Juli 1569, was Jan van Troyen dus in Londen en besloot hij zich bij de Watergeuzen aan te sluiten, die in deze maanden in Engeland bezig waren eenige schepen uit te rusten onder bevel van hun admiraal, den heer van Dolhain. Hij liet in Londen zijn schip met geschut bewapenen en bood toen zijn diensten aan den Geuzen-admiraal aan. De heer van Dolhain nam het schip voor zijn vloot aan, en gebruikte het als admiraalsschip. Jan van Troyen werd er als schipper op aangesteld; het schip heette „de Post van Haarlem”. Hij hoorde den admiraal wel eens spreken over diens plannen om met 600 Walen naar La Rochelle te zeilen, maar over andere aanslagen bewaarde Dolhain een diep geheim. De admiraal, die in deze dagen slecht bij kas zat, leende van Van Troyen ongeveer 850 gulden, waarvoor levensmiddelen voor het scheepsvolk gekocht werden, maar Van Troyen kreeg, zoolang hij op de vloot diende, nooit een penning voor scheepshuur of salaris.

Midden Sept. 1569 was de uitrusting van de vloot gereed

en zeilden de Watergeuzen naar de hollandsche kusten, ze kwamen voor het Vlie aan en daar nam Dolhain bij Van Troyen en de andere kapiteins den eed van trouw aan den Prins van Oranje af.

In het Vlie viel den Watergeuzen een rijke buit in handen en bijna de geheele hollandsche vloot uit Oostland werd geplunderd of gerantsoeneerd. Zoodra de buit binnen was, zeilden de Watergeuzen naar de Eems, waar Jan van Troyen bij Emeshorne het schip van Hidde Boeltz aanhield en een scheepsboot nam, ter waarde van twee daalder; kort daarna enterde hij het schip van Allerdt Jansen en roofde voor 900 gulden aan zoetemelksche kaas.

Intusschen woonde Jan van Troyen met zijn vrouw en kind in een voorstad van Emden en einde Oct. 1569 trof hem het groote verlies, dat hij tijdens een storm zijn schip, het beste vaartuig van de vloot, verloor, en met dit al zijn bezittingen. De winter begon in te vallen en hierdoor was de tijd voor plundertochten grootendeels voorbij.

Nauwelijks was het voorjaar 1570 in aantocht, of Jan van Troyen wilde weer op vrijbuit gaan varen en begin Maart 1570 rustte hij in Oostfriesland een ander schip, een z.g. krabschuit, uit, met 35 man aan boord, en 17 of 18 bassen benevens 10 of 12 vuurroeren. Hij zeilde naar den Maasmond, en bij Ooltgensplaat of bij de Benijngse nam hij het van Antwerpen komend marktschip op Amsterdam, waarop kapitein was Cornelis Engelsz, poorter van Amsterdam. Eerst wilde Van Troyen met het rijk geladen schip naar de Ooster Eems zeilen, maar door stroom en wind werd hij gedwongen het Goereesche Gat weer in te loopen. Gekomen op de plek, waar hij het schip genomen had, begonnen de Watergeuzen het te plunderen. Een rijke buit viel hun in handen. Van Troyen roofde veel goederen, zooals satijn, broeken, ondergoederen, 80 el laken. De Watergeuzen sloegen eenige tonnen open, namen de kramerijen daaruit en bergden alles in hun krabschuit, zooveel als ze maar konden laden. Toen verliet Jan van Troyen het marktschip en liep het Brouwershavensche Gat uit.

Het gaf groote opschudding in Holland, toen de roof bekend werd. Bij afwezigheid van den graaf van Bossu, den

Spaanschen stadhouder, bevalen de Raden in Holland, dat Jan van Troyen moest worden aangehouden en legden te dien einde een kaag in het Goereesche Gat om te vernemen, waar de zeeroover zich ophield. Ze zonden ook op 11 Maart 1570 twee schepen, goed uitgerust met volk en geschut; de regeering van den Briel zond eveneens een schip om den zeeroover te achterhalen. Maar de geweldige storm van 10 Maart dreef het schip van den Briel bij Beijerland op een zandplaat. Men moest het uitgraven, zoodat de schepen de Watergeuzen niet konden achterhalen. Later bracht schipper Cornelis Engelsz over alles verslag uit. Op 10 Maart had de regeering van Rotterdam dit aan den president van Holland geschreven en enkele dagen later meldde deze de feiten aan Alva.

Zaterdagavond voor Palmzondag, 18 Maart 1570, kwam Jan van Troyen in Norden terug. De Watergeuzen zonden een man naar den wal, die den burgers in het geheim berichtte, welk goed zij in hadden. De inwoners van Emden en van andere plaatsen kwamen naar de krabschuit en kochten de gestolen goederen. Er waren nog veel meer koopwaren aan boord, wol, lakens, zijde, wijn enz. Een der matrozen, Willem Jansz, kreeg als deel van de buitgelden ongeveer 50 gulden. Toen alles verkocht was, zeilde Van Troyen naar Emden terug, en gaf Willem Jansz later nog eenige stukken laken om zich te kleeden.

Einde Maart 1570 nam Wylandt, luitenant in Norden van den graaf van Oostfriesland, het jachtschip van Jan van Troyen met zes stukken geschut in beslag, op verzoek van de regeering van Amsterdam. Het schip bleek eigendom te zijn van een weduwe uit Enkhuizen, en werd haar terug gegeven. Men nam in Norden Van Troyen ook eenige geroofde doeken af en de eigenaars, Evert Symons van Groningen en Johannes Busch, de jongere, van Zwolle, kregen hun eigendommen terug. Jan van Troyen zelf werd gevangen gezet om zich voor zijn daad te verantwoorden. Op 9 April zat hij nog vast op het kasteel van Emden en verdedigde zich alleen door zich op zijn commissie te beroepen.

Het was pas op 1 Mei 1570, dat men Van Troyen vrij liet, omdat er feitelijk niets tegen hem aan te klagen viel, helaas

tot zijn eigen verderf. Burgers van Emden, op weg naar Amsterdam, vertelden het in Groningen aan den Spaanschen luitenant, Johan de Mepsche. Deze gaf als zijn meening te kennen, dat de geheele gevangenneming een komedie van de graven Edzard en Johan van Oostfriesland was geweest.

In die dagen was mr. Johan Basius namens den Prins in Emden werkzaam om de Watergeuzen beter te organiseeren, want eigenlijk was het op de vloot een groote janboel. Er was geen admiraal meer en de verschillende kapiteins wilden niemand gehoorzamen. Nauwelijks was Jan van Troyen vrij, of Basius trachtte hem over te halen om met Nicolaas Ruychaver en Adriaan Menninck, twee andere kapiteins, een aanval te doen op drie in Holland uitgeruste en in het Vlie geankerde Spaansche oorlogsschepen. Als de opzet gelukte, zou men met de buit gemaakte schepen naar de Eems terug zeilen en zich daar einde Juni met andere Watergeuzen, die uit Engeland verwacht werden, tot een admiraliteit vereenigen om wellicht een kans op Enkhuizen te wagen.

Van Troyen voelde wel iets voor dat plan, en nam begin Juni 1570 van Arent Claesz., van Rotterdam, met geweld zijn schip van 18 last; de schipper werd aan boord gehouden en de Watergeuzen zeilden met hem weg.

Toch was de schuit veel te zwak bemand en Maandag 12 of Dinsdag 13 Juni verzamelde daarom Van Troyen in Emden volk om op vrijbuit te gaan. Hij kreeg een veertig man bij elkaar, waarbij Willem Jansz., die door hem op straat was aangesproken. Basius zou een derde van den buit krijgen voor den Prins, een ander derde was voor den kapitein en de rest voor het volk, zooals Jan van Troyen vertelde. Volgens anderen kreeg hij maar 27 of 28 man en twee jongens. In stilte voer hij met vijf of zes man uit Emden, omdat het verboden was daar in de stad volk voor de Watergeuzen te werven, naar een plaats ongeveer een mijl buiten de stad op den dijk, genaamd Louwerhoorn. Hier waren nog acht of tien man te voet heen geloopt en gingen daar samen scheep. De rest van het volk kwam later aan boord. Het schip was nu flink bewapend, voerde 21 bassen, groot en klein, 10 of 12 lange roeren en nog eenige knevelstaven. Willem Jansz. was later met nog negen anderen bij Borkum aan boord gekomen,

waar ook de schepen van Ruychaver en Menninck lagen, die eveneens volk innamen.

De drie kapiteins hielden eerst krijgsraad en hier toonde Menninck een bevel van Basius. Dit hield in, dat de Geuzen in alle haast naar het Vlie moesten varen om daar de drie oorlogsschepen te verdrijven, die Enkhuizen moesten bewaren. De drie kapiteins zwoeren elkaar trouw, beloofden elkaar niet te verlaten en teekenden de overeenkomst. Dat stuk bestaat nog en is aanwezig op het Rijksarchief te Haarlem. De handteekening van Van Troyen is een kruisje. Menninck gaf verder opdracht om tegen het einde van Juni op de Eems terug te zijn. Sonoy, die later er bij kwam, vertelde, van Basius gehoord te hebben, dat men zeker een aanslag op Enkhuizen wilde doen. Als men maar dertig man binnen had, zou de rest wel gaan.

Uit de archiefstukken zijn vele namen van Watergeuzen aan boord van het schip van Jan van Troyen bekend. Zijn luitenant was Volkert Cattendijck, van Enkhuizen, Thijs Jorissen was kanonnier, Hopgen, Jan Craey, glazenmaker, Jacob Paeschen, allen poorters uit Amsterdam, Jan Jansz. Cooman uit Delft, Magerman, schipper; de luitenant van Van Troyen was Wouter Fransz., bijgenaamd de Hollander, die vroeger in Amsterdam had gewoond. Verder worden genoemd Gommer, uit den Briel, Jan, uit Rotterdam, een Groentje, uit Gorinchem, Jan Ment, boekdrukker uit Emden, een zeilmaker uit Rotterdam; een zekere Marten uit Vlissingen was bootsman, Jop, uit Gorinchem, was bootsgezel, Claes, schuitvoerder uit Amsterdam, Jan Gelis, uit Reyde, hoogbootsman, Joriaen Holst, constabel, Tamme Abels, bootsman, Focke, uit Fermerson (Farmsum?), bootsman, Heyntgen, uit Dokkum, die bootsgezel was, De Graeff, die eerst zelf schipper op een krabschuit was geweest, maar later door Jan van Troyen tot kapitein was aangesteld. Willem Jansz., van den Dam (Appingedam), was busschieter, Fop, uit Ouderkerk buiten Gouda, was bootsgezel. Het overige scheepsvolk bestond uit boeren uit den omtrek van Norden en eenige Westfriezen.

Woensdag 14 Juni 1570, 's avonds, kwamen de drie schepen bij het Vlie aan, streken de zeilen en legerden zich

bij de drie Spaansche oorlogsschepen. Deze waren onder bevel van Aart Jansz. Craal, Juriaen Cruysman en Claas Dobbesen. De gevangen schipper en ook zijn knecht gingen omlaag, omdat ze niet wilden vechten en schade doen aan de schepen van Z. M.

Den volgenden dag, 15 Juni, bij het aanbreken van den dag, werden de ankers gelicht en voeren de Watergeuzen naar de Spaansche schepen toe. Ze vielen aan, vuurden en zeilden zoo snel naar hen toe, dat het schip van Van Troyen tegen het andere aanbotste en van de andere Geuzen afraakte. De Watergeuzen hadden met elkaar afgesproken dat, wanneer ze de overhand gekregen hadden, ze elk met een schip de zee een eind zouden opvaren en dan rooven wat ze konden. De gevangenen zouden later ergens aan wal worden gezet. Onder den kreet „Help God Oranje”, en als veldteeken een sluijer van geel en rood en een zakdoek om den rechterarm, sprong Van Troyen met zijn busschietter Willem Jansz. en twee anderen op het kleinste der drie schepen over om dit te enteren. Ongelukkig ontsnapte hem het touw, en raakten de Geuzen van hun eigen bodem gescheiden. Woevend sloeg en stak Willem Jansz. om zich heen, en doodde zelfs den Spaanschen hopman. Door de overmacht gedwongen en ten slotte overmand, geen kans ziende om zich te redden, sprong Jan van Troyen van het schip af in zee en vluchtte aan boord van een nabij liggenden koopvaarder, kapitein Douwe Quiryusz. Van dit schip werd hij door den Spaanschen vlootvoogd weggehaald en met zijn drie gevangen genomen makkers naar Amsterdam gevoerd. Door krijgsvolk uit Westfriesland werden Jan van Troyen en Willem Jansz. aan den schout van Amsterdam overgeleverd.

Op 17 Juni kwamen de gevangenen in Amsterdam aan, en de volgende dagen, 18 en 19 Juni, werd hun een scherp verhoor afgenomen in tegenwoordigheid van den schout, Floris Martensz., den burgemeester Joost Buyck en de schepenen mr. Albert Cantert, Jan Michielsz., Hendrick Jacobsz., Jan Dircx en Marcus en Lucas van Teylingen. Meer dan eens moesten ze hun verklaringen onderteekenen.

Natuurlijk was de vreugde groot in Holland, toen bekend werd welk een gevaarlijk kaperkapitein in Spaansche handen

was gevallen. Juist was het dagvaart der Staten van Holland te 's-Gravenhage, en op 19 Juni 1570 vroeg Amsterdam dringend om maatregelen tegen de Watergeuzen te nemen. Het was een zaak, die het geheele land aanging en de stad verzocht een en ander bij Alva te mogen gaan bespreken. Verder werd voorgesteld, dadelijk eenige gewapende schepen uit te rusten om zooveel mogelijk handel en visscherij te beschermen. Het werd goed gevonden, dat de gedeputeerden van Amsterdam naar Brussel zouden reizen om met andere leden der Staten aan Alva het verzoek over te brengen.

Op 21 Juni werden de twee gevangenen nog eens verhoord, maar zij konden niet veel nieuws aan hun eerste verklaringen toevoegen. De regeering van Amsterdam schreef een en ander aan de Raden van Holland en twee dagen later, 23 Juni, gaf zij een uitvoerig relaas van alles aan Alva.

De nederlaag van Jan van Troyen gaf dadelijk veel rust op de Eems, het was alsof de andere Geuzen den schrik hadden gekregen. Een enkelen keer nog kwamen eenige Watergeuzen bij Emden om hun buit af te zetten, maar dat was alles. Kort daarvoor, op 16 Juni, had Wolberdt Cato, van Aschendorp, bij het gerecht van Emden aangebracht, dat eenige Oostfriezen op het schip van Troyen hadden dienst genomen, hij noemde o.a. de namen van Focko Spliter, Boele Kleinpenningh en Claes Lungen, die zich geregeld in Emden ophielden.

Van Troyen bleef lang in hechtenis en woedend dreigden de Watergeuzen iederen Amsterdammer of Waterlander te zullen ophangen, die hun in handen viel. Ze besloten voorloopig alle gevangen genomen Amsterdammers en Waterlanders te bewaren en te wachten, hoe men met Jan van Troyen zou handelen. Ook gaf Oranje last om geen Amsterdammers of Waterlanders te rantsoeneeren of los te laten. De Watergeuzen dreigden Amsterdam en Enkhuizen te verwoesten, zoodat het stadsbestuur huiverig werd om aan het bevel van Alva te gehoorzamen. De stadsregeering stelde eerst voor, om met Van Troyen wat te wachten, tot men op het einde van het jaar geen kwaad meer voor de inwoners te duchten had.

Het was reeds op 28 Juli 1570, dat op de dagvaart te

's-Gravenhage de gedeputeerden van Leiden, Delft en Amsterdam het antwoord brachten op het rekest, door hen aan Alva aangeboden over de schade door Van Troyen en andere piraten hun toegebracht.

Zooals altijd, waren er hier ook weer lieden, die van den toestand gebruik maakten om te gaan plunderen. Ze noemden zich Van Troyen's gezelschap en maakten het land tusschen Amsterdam en Gouda onveilig. Ze overvielen in den nacht van 28 op 29 Aug. 1570 de veerschuit tusschen deze beide steden; een Rotterdamsch koopman namen ze 1.200 gulden af en de andere reizigers werden ook uitgeplunderd. De koopman werd door een schot zwaar aan het hoofd gewond; een stuk van zijn oor werd weggeschoten. De regeering van Amsterdam werd gewaarschuwd, dat eenige Watergeuzen uit Emden, tusschen Amsterdam en Muideren de burgemeesters op den dijk wilden opwachten, als dezen keur of schouw hielden.

Begin September 1570 dreigde Crijn van Crekem, kapitein bij de Watergeuzen, iederen Hollander op te hangen, als Van Troyen werd gevonnist. Deze bedreigingen werden spoedig in het land bekend en maakten het volk nog onrustiger.

Alleen Alva trok zich van alles niets aan. Op 16 Sept. schreef hij aan Amsterdam, dat hij met al die bezwaren niets te maken had. Wanneer ze Jan van Troyen maar dadelijk gevonnist hadden, zou hij nu reeds vergeten zijn. Alva gelastte verder om, zoodra hij van Bergen op Zoom naar Brussel was terug gekeerd, hem Van Troyen gebonden op te zenden en te zorgen dat hij niet ontkwam of ontzet werd.

De aanschrijving van den Prins van Oranje, om die uit Amsterdam en Waterland vast te houden, dateert van 23 Sept. 1570. En Ruychaver, Lancelot van Brederode en Meninck, allen scheepskapiteins, maakten bekend dat, wanneer ze Douwe Quiryusz. in handen mochten krijgen, ze hem met zijn stuurman, hoogbootsman, schipper, timmerman en de rest van zijn volk met zijn schip zouden verbranden of overboord gooien. Ze zeiden dat tegen Jan Duvensz., een schipper dien ze gerantsoeneerd hadden, en vooral moest hij dit in Amsterdam niet verzwijgen, maar het overal rond vertellen.

Deze schipper had in een herberg te Grethe de aanschrijvingen aan de Watergeuzen gelezen. Er stond in, dat in het vervolg die uit Amsterdam en Waterland niet mochten worden gerantsoeneerd, om af te wachten wat er met Van Troyen gedaan zou worden. Indien hij gehangen werd, moesten alle gevangenen over boord gegooid worden.

Door al die dreigementen werd Jan van Troyen niet gevonnist, maar evenmin werd hij vrij gelaten. Op 9 Oct. schreef de regeering van Amsterdam aan Alva, dat men er tegenop zag om Van Troyen naar Brussel te brengen, uit vrees dat hij onderweg ontzet zou worden. Op 14 Oct. 1570 kwam het antwoord van Alva al binnen, die altijd maar aandrang op het vonnissen van den Watergeus.

Een bewijs om aan te toonen hoe deze zaak de gemoederen der Geuzen in beweging bracht: Kapitein Nicolaas Ruychaver, die een schipper voor 1.200 gulden gerantsoeneerd had, schreef op het rantsoenbriefje: „Indien Jan van Troyen omme hals gebracht wordt, zal men al deghene die wij krijghen van Hollanders, ophanghen”.

Aldus durfde het stadsbestuur niets te doen, tot Alva beval om Van Troyen dadelijk terecht te stellen, gelijk zijn „verdiensten” dit vereischten, tot schrik en voorbeeld voor de andere Watergeuzen.

Op 20 Nov. hield de vroedschap een vergadering om te bespreken, of het wel geraden was om Jan van Troyen op te hangen, gelet op de dreigementen der Watergeuzen, maar men besloot ten slotte om het bevel van Alva te gehoorzamen.

Drie dagen later, op 23 Nov., zou Van Troyen met twee andere gevangenen gehangen worden. De vroedschap vreesde voor onlusten, omdat in Amsterdam velen in het geheim den Geuzen gunstig gezind waren. Men riep 105 schutters op, onder bevel van hopman Bouwen Reyersz. en diens luitenant Geryt Gerytsz, die niet alleen het schavot moesten bewaken, maar ook op de hoeken der omliggende straten op post stonden. Er gebeurde echter niets, en zoo liet Jan van Troyen toch nog aan de galg voor het stadhuis het leven, daarna werd zijn lichaam aan de galg in de Volewijk gehangen.

Zooals het in die dagen algemeen gebruikelijk was, hielden een aantal heeren, twintig in getal, en twee dienaars, na afloop een maaltijd in de herberg van Reyer Gerytsz. Muyden, „int Vergulde Schaep”, waarvan de kosten IJ £. XIIIJ st. IJ d. beliepen. De kosten der bewaking tijdens het vonnissen, ten bedrage van IJ £., XVIIIJ stuivers, werden bij ordonnantie van 27 November betaald.

Einde December 1570 kwam bij de Watergeuzen, die met hun schepen voor de Eems lagen, het bericht binnen, dat Jan van Troyen ter dood was gebracht. Dirck van Bremen en Bartold Entens, twee bekende kapiteins, vloekten, raasden en tierden. Een stuurman uit Oosthuizen bij Hoorn, gevangen bij Entens aan boord, werd aan een strop over boord gehangen en aan de boegspriet opgeheschen. Toen schoot men op hem met een kanon, maar, hem missend, maakten de Watergeuzen hem met vuurroeren af. Ook een tweede gevangen Hollander werd gevonnist.

Reeds op 10 Dec. kwam er een vonnis af, om het huis van Van Troyen in Rotterdam te ontruimen, waar in die jaren niets aan was gedaan en dat er dus niet beter op was geworden. De deurwaarder Jacob Adriaenszoen, van het kantoor der exploicten van den Hove van Holland, werd hiermee belast.

Lang bleef de wraaklust bij de Watergeuzen nawerken, op 23 Jan. 1571 wilde Nicolaas Ruychaver nog wraak nemen, wel een bewijs dat men Jan van Troyen nog niet vergeten was. De graven Edzard en Johan van Oostfriesland, die moed kregen, nu geen rechtstreeksch gevaar meer te vreezen was, berichtten op 4 Febr. 1571 aan de regeering van Keulen, dat Van Troyen gevonnist was en denzelfden dag verkochten ze in Emden voor den commies Jochim Ruzzman ten behoeve van Hans van Bergen, koopman in Hamburg, voor 300 thaler aan goederen afkomstig uit het schip van Van Troyen. Hans van Bergen ontving die 300 thaler als schadevergoeding.

Op 7 Febr. 1571 werd het huis van Jan van Troyen, dat in het openbaar te huur was gezet, verhuurd voor den tijd van drie jaar, te beginnen op 1 Mei, aan Leendert Claeszoen, een kuiper in Rotterdam, voor 18 £ per jaar. Maar het

duurde nog tot 15 December, voordat al zijn te Rotterdam nagelaten goederen beschreven waren. Zijn weduwe, Maritgen Rombouts, verkocht het huis 12 Febr. 1575 aan Jan Sebastiaensz, bijgenaamd Van Troyen¹⁾.

Geraadpleegde bronnen:

Van Vloten, Nederlands opstand tegen Spanje, I 155.

Franz, Ostfriesland und die Niederlande, 105 vlg.

Blok, de Watergeuzen in Engeland, 244.

Hagedorn, Ostfrieslands Handel und Schifffahrt, 236.

Altmeijer, les Gueux de Mer, 37.

Resolutiën Hof van Holland, jaar 1570, 415.

Ter Gouw, Geschiedenis van Amsterdam, VI. 330 vlg.

Dietsche Warande, VII. (1867), 432.

Häpke, Niederländische Akten, II. 185.

Hohlbaum, Kölner Inventar, XVII, 106.

Algemeen Rijksarchief, Holl. Div. Rekening, 1804, fol. 1086 vgl., 2723, fol. 96. Archief Hof van Holland, 5654, fol. 484. Amelis van Rosendaël, Gedenckwaerdige Saecken, I. 121vo. vlg. MS.

Rijksarchief te Haarlem. Papieren van Nicolaas Ruychaever, en de afschriften daarvan in het Krijgsgeschiedkundig Archief van den Generalen Staf.

Archief van Amsterdam. Stoffel Jansz, Kroniek, 240 vo. MS. Confessiënboek, 1567–1572, fol. 247 vlg. en 273 vlg. Resolutieboek, 1565–1575, fol. 158. Thesoriërs rekening, jaar 1570, 181vo, 208vo.

Archief van Emden. Defensionales, fol. 73, 74. Vrijbuitersschade Protokollen van 16 Juni 1570, 4 Febr. 1571, 2 Mrt. 1572, en 23 April 1572.

1) Jan van Troyen's vader was in 1524 eigenaar van het huis ten westen er van, prot. nr. 527. Zijn zoons waren Adriaen, Bastiaen, Jan, Job en Cornelis. Zie het Rotterdamsche kohier van 1553.

23. PIET HEYN.